

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет Міжнародних відносин, політології та соціології
Кафедра суспільних комунікацій та регіональних студій

СОЦІОЛОГІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Обсяг	4 кредити (120 год.)
Семестр, навчання	рік семестр 7-й рік навчання 4-й.
Дні, час, місце	Платформа zoom
Викладач (-і)	Каменська Тетяна доктор соціологічних наук, професор кафедри СКРС
Контактний телефон	+0984925723
E-mail	nikadevichya@gmail.com
Робоче місце	кафедра суспільних комунікацій та регіональних студій
Консультації	Онлайн-консультації, платформа zoom, очні консультації: Французький б-р, 24/26, каб. 40, щотижнево за розкладом.
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Соціологія міжнародних відносин» вивчає розвиток і базові категорії однієї з галузевих соціологій і надає студентам знання та навички досліджень складних в'язків між соціальними процесами у суспільстві та зовнішньою політикою держави.
Місце дисципліни в освітній програмі:	Дисципліна відноситься до курсів за вільним вибором. Знання, уміння і навички з «Політології», «Основи геополітики», передують даній дисципліні. А знання, уміння і навички з «Соціології міжнародних відносин» потрібні для вивчення дисципліни «Соціології конфлікту», «Соціології культури».
Мета курсу.	Мета: оволодіння студентами знаннями про інтегративні зв'язки та взаємовпливи між соціальними відносинами та процесами в зовнішніх стосунках між державами.
Завдання дисципліни:	<ul style="list-style-type: none"> - Визначити місце і роль соціології міжнародних відносин в соціогуманітарному науковому просторі та проаналізувати шляхи її формування як однієї з галузей соціологічної науки. - Ознайомити студентів з історіографією становлення соціології міжнародних відносин в міждисциплінарному науковому просторі. - Навчити студентів - соціологів та фахівців з міжнародних відносин - аналізувати та досліджувати сучасний стан суспільства з урахуванням впливу на нього і міжнародних відносин. - Сформувати у студентів навички використовувати дані емпіричних соціологічних досліджень для вивчення міжнародної політики держав.
Компетентності	СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому. СК05. Здатність самостійно планувати, організувати та

	проводити соціологічне дослідження.
Очікувані результати	РН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності РН04. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.

ОПИС КУРСУ

Форми методи навчання	<i>i</i> Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.), семінарських (20 год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (60 год.). Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами: У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: – словесні методи: лекція, пояснення, дискусія; – наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація; – методи формування практичних умінь і особистісних якостей: дискусії, імітаційні ігри, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією. Самостійна робота включає роботу з текстовим матеріалом та навчально-методичною літературою та статистичними даними й виконанням практичних завдань: складання тематичного тезаурусу, есе, складання реферату, здійснення окремих програмних елементів емпіричних соціологічних досліджень.
Зміст навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні проблеми соціології міжнародних відносин (скорочено СМВ) Тема 1. Основні передумови оформлення в окрему галузь СМВ. Погляди на зв'язки між державами як на зовнішні ресурси розвитку суспільства. Визначення міжнародних відносин, їх типи. Становлення СМВ. Роль соціології міжнародних відносин у рішенні міжнародних конфліктів. Іренологія. Об'єкт, суб'єкт, предмет СМВ. Тема 2. Загальні теорії досліджень у соціології та міжнародних відносинах. Теорія систем; конструктивістська теорія; теорії інформаційного суспільства; постмодерністська теорія, теорія глобалізму. Конструктивістська позиція про пріоритетність в міжнародної політиці соціальних чинників, співставлення конструктивізму з раціоналізмом А. Вендтом. Соціальні ідентичності міжнародних акторів в роботі А.Вендта «Соціальна теорія міжнародної політики». Ідентичність як властивість міжнародних акторів: типові ідентичності, рольові ідентичності, колективні ідентичності. Змістовий модуль 2. Основні напрямки застосування соціологічних досліджень в СМВ. Тема 3. Прикладні дослідження в СМВ. Взаємо зв'язок сучасних соціальних процесів і міжнародної політики держави (на прикладі України). Проблеми дослідницьких методів, адекватних до вивчення міжнародних проблем. Міждисциплінарні методи в СМВ: системний метод, порівняльний

	<p>метод, метод експерименту, метод аналізу документів. Соціологічні та соціоінженерні методи в СМВ: імітаційно-діяльнісні (ігрові) методи, прогностичні методи, соціоінженерні методи – моделювання, проектування, сценарний метод; соціологічні методи. Big Data "Великі дані» та СМВ.</p> <p>Тема 4. Дослідницькі данні для соціологів і фахівців міжнародних відносин. Застосування даних соціологічних досліджень в роботі фахівців з міжнародних відносин. Міжнародні дослідницькі центри в Україні: КМІС – Київський Міжнародний Інститут соціології; Український центр європейської політики у партнерстві з дослідницькими агенціями Info Sapiens; Міжнародні дослідницькі центри. Інститут Геллапа (Gallup International Association, American Institute of Public Opinion) – США. NORIS – (National Opinion Research Center) США. Інститут Демоскопії – Німеччина. Видає «Allensbacher Berichte» (Алленбахські повідомлення) ESOMAR - European Society for Opinion and Marketing Research. NatCen – National Centre Research (Велика Британія); Pew Research Center, Ipsos Public Affairs, Університети, дослідницькі структури провідних ЗМІ (ABC News, CNN, Fox News, NBC News, The Washington Post, The Wall Street Journal и др).</p>
<p>Перелік рекомендованої літератури</p>	<p>1. Іванець Т. Соціологія міжнародних відносин : навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 232 с.</p> <p>2. Політика в особах (Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти): навч. Посібник. За заг. ред. Ф. М. Рудича. К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2012. 400 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/politics-in-persons_149.pdf</p> <p>3. Соціологічні методи в дослідженні міжнародних відносин [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до практичних та лабораторних завдань для студентів спеціальності 291 "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії" першого (бакалаврського) рівня / уклад. М. І. Ус. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 35 с.</p>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється наступними методами:

- опитування за програмним матеріалом, який викладається на лекціях;
- обговорення дискусійних питань, що розглядаються на семінарських заняттях;
- відпрацювання практичних навичок;
- оцінювання виконання самостійної роботи;

Форма підсумкового контролю – іспит. Загальна підсумкова оцінка (сума балів) складається з оцінок поточного контролю:

- результатів навчання впродовж семестру максимально 12 балів опитування (відповіді на запитання впродовж семінарських);
- оцінки результатів навчання - оцінюються знання, які виявив здобувач при роботі на семінарських заняттях максимально 48 балів;
- оцінки при проведенні підсумкового контролю максимально 20 балів;
- оцінки при виконанні самостійної /індивідуальної роботи максимально 20 балів.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Усний контроль	Опитування	3 бали	12 балів
Поточний контроль	Робота на семінарах	12 балів	48
Самостійне / індивідуальне завдання		5 балів	20
Підсумковий контроль	Іспит		20 балів
			100

Самостійна робота здобувачів.

форми	методи контролю	строки задачі завдань
Складання реферату	Реферат	<i>Студент обирає форму самостійної роботи. Тему та строк виконання обговорює з викладачем.</i>
Елементи програми дослідження	Частина програми дослідження	
Тезаурус	Тезаурус	
Есе	Есе	

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максимум балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Аналіз статистичних даних	5	вміння студента працювати із статистичними даними (їх інтерпретацією, складанням шкал, гістограм, роз'ясненнями)
Реферат	5	вміння студента працювати з науковою літературою та обирати в ній матеріал за визначеною темою
Тезаурус	5	вміння студента працювати із спеціальною термінологією (її тлумаченням, роз'ясненням, коментарями).
Есе	5	самостійність, логічність розкриття теми, аналіз думок та висловлювань за темою інших авторів, аргументовані особисті висновки

Критерії оцінювання під час іспиту

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
17-20 балів	міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів.
12-16 балів	міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак містять певні (несуттєві) неточності, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів.
7-11 балів	достатні знання навчального матеріалу, неточні відповіді, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів;
3-6 балів	слабкі знання частини навчального матеріалу, неточні або мало

	аргументовані відповіді, з порушенням послідовності викладу матеріалу, слабка застосування теоретичних знань при розв'язанні практичних прикладів;
1- 2 балів	слабкі знання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на запитання, невміння розв'язувати практичні приклади.

ПОЛІТИКА КУРСУ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання</i>	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання іспиту можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначає Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
<i>Політика щодо відвідування та запізнь:</i>	Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в он-лайн формі за графіком, погодженим із викладачем.
<i>Мобільні пристрої</i>	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	Всі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.